

**UCHWAŁA NR XIV/134/2020
RADY GMINY CZERNIKOWO
z dnia 9 kwietnia 2020 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.)

uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 w gminie Czernikowo stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernikowo.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rafał Rutkowski

UZASADNIENIE

Stosownie do art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.) do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem w/w Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem, skuteczną ochroną dzieci, prowadzeniem gospodarstwa domowego, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych zajmujących się rodziną.

Przepis art. 179 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy stanowi, że rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w tym zakresie, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XIV/134/2020
Rady Gminy Czernikowo
z dnia 9 kwietnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2020 - 2022

Czernikowo, 2020

Wprowadzenie

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowanego wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wspierania na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu. Dlatego polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Działania władz państwowych i samorządowych w takich sytuacjach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny. Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb. Mianem rodziny

dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu tworzą przez to błędne koło, które ciężko rodzinie przerwać wyłącznie własnymi siłami.

Stąd też założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

I. Diagnoza środowiska lokalnego

1. Sytuacja demograficzna

Gmina Czernikowo zajmuje 170 km², jest czwartą co do wielkości gminą Powiatu Toruńskiego. W jej skład wchodzi 17 sołectw. Na dzień 31 grudnia 2019 r. gminę zamieszkiwało 8965 osób, w tym 103 zameldowanych na pobyt czasowy. Stan ludności w gminie Czernikowo w latach 2017-2019 z podziałem na wiek i płeć przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Stan ludności w gminie Czernikowo w latach 2017-2019

WIEK	ROK					
	2017		2018		2019	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
przedprodukcyjny	876	908	926	955	976	1004
produkcyjny	2645	2964	2916	2885	2888	2903
poprodukcyjny	1113	893	1083	855	1047	813
OGÓLEM	4634	4765	4925	4695	4911	4720

Źródło: dane Urzędu Gminy w Czernikowie, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, iż w gminie przeważają mieszkańcy w wieku produkcyjnym (w roku 2019 stanowili 60,13% ogółu mieszkańców). Drugą pod względem liczebności grupą jest ludność w wieku przedprodukcyjnym, czyli dzieci i młodzież do 18 roku życia (20,56% ogółu mieszkańców). Najmniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (19,31% ogółu mieszkańców). Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wykazuje tendencje malejące.

2. Sytuacja społeczna

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie.

W roku 2019 systemem pomocy społecznej w gminie Czernikowo objętych było 509 rodzin, w których pozostawało 1330 osób. 38,5% ogółu rodzin objętych pomocą stanowiły rodziny z dziećmi. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zdiagnozowano w 81 rodzinach, w tym 32% stanowiły rodziny wielodzietne i 58% rodziny niepełne. 75 rodzin korzystało z pomocy społecznej z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2017-2019 przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2017-2019

Powód	2017		2018		2019	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	193	564	184	546	162	449
Sieroctwo	1	2	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	1	1	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	85	371	74	369	75	375
w tym wielodzietność	15	82	43	242	56	305
Bezrobocie	193	617	205	679	164	527
Niepełnosprawność	76	201	98	257	144	308
Długotrwała lub ciężka choroba	42	112	81	187	102	223
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	82	336	84	349	81	326
w tym rodziny niepełne	43	146	46	153	47	148
w tym rodziny wielodzietne	27	154	27	151	26	143
Przemoc w rodzinie	0	0	2	5	26	98
Alkoholizm	17	36	26	51	42	87
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	7	1	1	5	5
Zdarzenie losowe	0	0	2	9	2	2

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne

Z powyższej tabeli wynika, że wciąż największym problemem powodującym trudną sytuację życiową rodzin w gminie Czernikowo jest bezrobocie. W roku 2019 z powodu bezrobocia pomocą społeczną w różnych formach objętych było 164 rodzin.

Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Czernikowo w latach 2017-2019

ROK	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku
2017	755	115
2018	676	95
2019	455	80

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego, opracowanie własne

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej ważną kwestią społeczną naszej gminy pozostaje bezrobocie. Na dzień 31.12.2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 455 bezrobotnych, w tym 292 kobiety (tj. 64,17% ogółu bezrobotnych). Gmina Czernikowo jest na czwartym miejscu pod względem liczby osób bezrobotnych w Powiecie Toruńskim (stan na dzień 31.12.2019 r.). Informacje o rynku pracy w powiecie toruńskim przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Zarejestrowani bezrobotni wg miast i gmin w powiecie toruńskim w latach 2017-2019 (stan na dzień 31 grudnia)

Wyszczególnienie	Ilość osób bezrobotnych					
	2017		2018		2019	
	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych	Ogółem	Udział % do ogółu bezrobotnych
Miasto Chełmża	827	19,3%	692	18,0%	657	20,1%
Gmina Chełmża	386	9,0%	345	9,0%	295	9,0%
Gmina Czernikowo	755	17,7%	676	17,6%	455	13,9%
Gmina Lubicz	601	14,1%	579	15,1%	506	15,5%
Gmina Łubianka	199	4,7%	164	4,3%	153	4,7%
Gmina Łysomice	301	7,0%	245	6,4%	222	6,8%
Gmina Obrowo	662	15,5%	598	15,6%	516	15,8%
Gmina Wielka Nieszawka	143	3,3%	157	4,1%	127	3,9%
Gmina Zławieś Wielka	401	9,4%	389	10,1%	338	10,3%
Razem	4276	100%	3845	100%	3269	100%
Zamieszkali na wsi	3449	80,7%	3153	82%	2612	79,9%

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu Toruńskiego, opracowanie własne

W rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych gmina winna wspierać ją poprzez prowadzoną pracę z rodziną, pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, a po dokonaniu analizy sytuacji rodziny można przydzielić jej asystenta rodziny. Asystent rodziny w naszej gminie zatrudniony jest od roku 2012. Część rodzin, dzięki wsparciu asystenta, zaczyna poprawnie funkcjonować i jego praca z rodziną kończy się po około roku. Są jednak rodziny, z którymi asystent pracuje nieprzerwanie od 2012 r. i rodziny te nadal potrzebują pomocy i wsparcia, aby radzić sobie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Tabela 5. Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny w latach 2017-2019

ROK	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem
2017	16	47
2018	17	45
2019	14	35

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie, opracowanie własne

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernikowie wynika, iż w roku 2017 w pieczy zastępczej przebywało 13 dzieci z terenu gminy Czernikowo (w tym 6 dzieci w rodzinach spokrewnionych). Gmina pokryła koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 39.606,54 zł. Do rodziny biologicznej w roku 2017 powróciło 1 dziecko. W roku 2018 w pieczy zastępczej przebywało 16 dzieci z terenu gminy Czernikowo (w tym 9 dzieci w rodzinach spokrewnionych). Gmina pokryła koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 57.002,30 zł. Do rodzin biologicznych powróciło 4 dzieci. Jedno dziecko trafiło do adopcji. W roku 2019 w pieczy zastępczej przebywało 20 dzieci z terenu gminy Czernikowo (w tym 10 w rodzinach spokrewnionych). Gmina pokryła koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 59.490,65 zł. Jedno dziecko w 2019 r. powróciło do rodziny biologicznej. Każdy powrót dziecka do rodziny biologicznej jest ogromnym sukcesem, wynika w dużej mierze z nasilonych działań asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kuratora sądowego oraz pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. W rodzinach dysfunkcyjnych, które nie wyrażają chęci współpracy z w/w służbami, nie udaje się zazwyczaj uzyskać poprawy funkcjonowania i dzieci nie mają możliwości powrotu do rodziców.

Jedną z przyczyn, która w poważnym stopniu zaburza prawidłowe funkcjonowanie rodziny jest przemoc domowa. Przemoc w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nieetykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich

zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Do przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie wpłynęło w 2017 roku 15 Niebieskich Kart, w roku 2018 – 9 Niebieskich Kart, w roku 2019 – aż 26 Niebieskich Kart. Problem ten występuje zapewne w większej liczbie rodzin, nie jest jednak zgłaszany do odpowiednich instytucji pomocowych. Osoby krzywdzone często boją się i wstydzą mówić komukolwiek o problemie przemocy w ich rodzinie, a w społeczeństwie wciąż jeszcze funkcjonują stereotypy związane z przemocą w rodzinie powodujące akceptację stosowania zachowań przemocowych. Znaczny wzrost w 2019 roku założonych Niebieskich Kart oznaczać może wzrost świadomości mieszkańców gminy dotyczących przemocy domowej i przełamywanie stereotypów związanych z przemocą domową, coraz mniejszą akceptację stosowania zachowań przemocowych w rodzinach.

Dzięki działalności grup roboczych Gminnego Zespołu interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2017 zakończono 16 procedur Niebieskich Kart, w roku 2018 – 6 procedur Niebieskich Kart, w roku 2019 – 18 procedur Niebieskich Kart. Wszystkie zakończenia procedur wynikały z ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Tabela 6. Liczba osób objętych pomocą grup roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2017-2019

ROK	Liczba osób ogółem	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Liczba dzieci
2017	55	20	21	14
2018	45	16	17	12
2019	98	28	30	40

Zródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czernikowie, opracowanie własne

II. Cele programu

Utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym i dlatego praca z rodziną powinna być rozpatrywana z perspektywy potrzeb dziecka.

Cel główny programu to:

**Zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny
na terenie gminy Czernikowo**

Cele szczegółowe:

1. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka;
2. doskonalenie systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
3. doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

III. Realizacja programu

Cel szczegółowy 1: zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka					
Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym problemem ubóstwa	GOPS Czernikowo	- liczba i formy udzielonej pomocy - liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą	2020-2022	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
2.	Dożywianie dzieci w szkołach	GOPS Czernikowo, placówki oświatowe	- liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania	2020-2022	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
3.	Pomoc w formie stypendiów i wyprawek szkolnych	Urząd Gminy Czernikowo, placówki oświatowe	- liczba dzieci, którym przyznano stypendia i wyprawki szkolne	2020-2022	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
4.	Zapewnienie pomocy finansowej w formie zasiłków rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego	GOPS Czernikowo	- liczba dzieci, na które przyznano zasiłki i świadczenia	2020-2022	Dotacje z budżetu państwa
5.	Organizowanie i	GOPS	- liczba dzieci	2020-2022	Środki własne

	finansowanie letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Czernikowo, GKRPA, placówki oświatowe	uczestniczących w koloniach		gminy
6.	Zabezpieczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	GOPS Czernikowo	- liczba osób objętych wsparciem	2020-2022	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
7.	Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa	GOPS Czernikowo, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki oświatowe	- liczba osób objętych wsparciem	2020-2022	Środki własne gminy
8.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.	Urząd Gminy Czernikowo	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy	2020-2022	Środki własne gminy

Cel szczegółowy 2: doskonalenie systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych					
Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Analiza sytuacji rodzin, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	GOPS Czernikowo, placówki oświatowe, Sąd Rejonowy w Lipnie, PCPR	- liczba rodzin zagrożonych kryzysem - liczba rozmów i spotkań przedstawicieli instytucji realizujących działanie dotyczących analizy sytuacji rodzin	2020-2022	Środki własne realizatorów
2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	GOPS Czernikowo, placówki oświatowe, Sąd Rejonowy w Lipnie, PCPR	- liczba monitorowanych rodzin	2020-2022	Środki własne realizatorów
3.	Monitorowanie środowisk zagrożonych	GOPS Czernikowo, GKRPA, Gminny	- liczba monitorowanych rodzin	2020-2022	Środki własne realizatorów

	uzależnieniami oraz problemem przemocy w rodzinie, motywowanie do podjęcia terapii, monitorowanie terapii	Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariat Policji w Dobrzeczwicach, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Sąd Rejonowy w Lipnie	- liczba osób korzystających z terapii		
4.	Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez wsparcie asystenta rodziny	GOPS w Czernikowie	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w w/w rodzinach	2020-2022	Środki własne gminy, dotacje z budżetu państwa
5.	Organizacja i finansowanie kosztów szkoleń asystenta rodzinnego i pracowników socjalnych	GOPS w Czernikowie	- liczba szkoleń dotyczących pracy z rodziną i dzieckiem - liczba uczestników w/w szkoleń	2020-2022	Środki własne gminy
6.	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	Placówki oświatowe, Zespół Charytatywny	- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	2020-2022	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy 3: doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Koordinacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dziecka i rodziny	Wszyscy realizatorzy programu	- liczba monitorowanych rodzin - liczba rozmów i spotkań przedstawicieli instytucji realizujących działanie	2020-2022	Środki własne realizatorów
2.	Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci i	Placówki oświatowe, GOPS	- liczba programów - liczba uczestników	2020-2022	Środki własne realizatorów

	rodziców				
3.	Doskonalenie kadry w zakresie specjalistycznej pomocy dziecku i rodzinie (szkolenia, kursy, warsztaty)	Wszyscy realizatorzy programu	- liczba spotkań, szkoleń, kursów, warsztatów	2020-2022	Środki własne realizatorów

Głównym realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie działający w partnerstwie z:

1. Urzędem Gminy Czernikowo,
2. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie,
3. Gminnym Zespołem ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
4. Komisariatem Policji w Dobrzejewicach,
5. Placówkami oświatowymi (przedszkola, szkoły, biblioteki),
6. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu,
7. Sądem Rejonowym w Lipnie (kuratorzy zawodowi i społeczni),
8. Placówkami służby zdrowia,
9. Organizacjami pozarządowymi.

IV. Adresaci Programu

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe na terenie gminy Czernikowo, doświadczające problemów opiekuńczo – wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

V. Rezultaty Programu

W wyniku realizacji działań Programu przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów

- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy dziecku i rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny,
- przeciwdziałanie kryzysom w rodzinie,
- zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny,
- konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji.

VI. Finansowanie

Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czernikowo, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny prowadzony będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie. Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie czasu ich realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu. Gromadzone informacje pozwolą na ocenę postępów, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań, porównanie zgodności osiągniętych rezultatów z przyjętymi celami, wskażą dalsze potrzeby i ewentualne kierunki zmian w Programie.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz w jakim stopniu zrealizowano cele Programu.

Celem ewaluacji jest:

- doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu,
- informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu,
- wzrost jakości programu,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i jej efektami.

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi sprawozdanie z wykonania w poprzednim roku zadań z zakresu wspierania rodziny i przedłoży Radzie Gminy w Czernikowie. Program podlegał będzie ewaluacji w zależności od potrzeb.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Czernikowo oraz w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Głównym celem Programu jest zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego wsparcia rodzin na terenie gminy Czernikowo. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla

prawidłowego funkcjonowania rodzin i poprawy jakości ich życia. Rezultaty realizacji Programu w dużej mierze zależą od współpracy instytucji zajmujących się wspieraniem dziecka i rodziny, skoordynowanych działań, a także od sytuacji finansowej gminy i wysokości pozyskanych środków.